

ABONAMENTUL
pe an . 24 Cor.
pe an . 12 c.
pe lună . 2 c.
Irad de Dumbrăvi
pe an 4 Cor. — Pe
România și America
18 Cor.
și de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
pe an 48 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Mișcarea junilor Turci.

Săptămânile trecute o veste din Mace-
donia a stârnit senzație pretutindeni: asasi-
narea lui Șemzi-pașa. De data asta nu eră
 vorba de un nou episod al sfâșierii pre-
 gi și dureroase dintre popoarele creștine
 ale în Macedonia, ci de izbucnirea la
 prafată a unui vechiu curent revoluționar
 formator, ce se alimentase ascuns în
 sul poporului turcesc. Asasinarea lui Șemzi-
 pașa a fost semnalul de alarmă al junilor
 turci.

Mișcarea junilor turci e departe de-a fi
 nouă. Ea a luat naștere deja după 1848.
 Ideile de libertate și egalitate, de regim
 constituțional reprezentativ au incolțit și la
 poporul turcesc. Nu se putea ca vijelia curen-
 tului reformator din Franța să se oprească
 la porțile imperiului otoman. Curentele idei-
 mari, generoase au pătruns și în lumea
 musulmană. Sultanul Abd-ul-Medjid nu eră
 străin de acestui curent, care prinse mai
 bine prin propagandă și sub egida primului
 al turcilor tineri Hussein-pașa. Acesta
 se în jurul lui un mare număr de băr-
 bați liberali, cari citeau ziare europene și-și
 duseră ei înșiși porecla de »Fedaidji«,
 adică conjurați. După moartea lui Abdul-
 medjid se sui pe tron fratele său Abdul-
 hamid, un tip de despot oriental. El suprimă
 mul ziar al neo-turcilor numit »Muchbir«
 și sub el sistemul de corupție și gospodă-
 turcescă inflori și mai mult decât sub
 el. Pe lângă că eră despot capricios, mai
 și risipitor. Venitele bisericilor toate în-

trau în punga padișahului. Finanțele statu-
 lui le-a ruinat cu desăvârșire. De aceea în
 timpul domniei lui crescuseră nemulțumirea, —
 numărul celor ce criticau sistemul de admi-
 nistrație a sporit mult.

Urmasul lui, Abdul-Hamid, sultanul de
 azi, la suirea sa pe tron, în 1876, se ară-
 tase omul ideilor noi, aplicat să introducă
 întâia constituție turcească, alcătuită de cel
 mai distins reprezentant al junilor turci de
 pe acele vremuri, marele vizir Midhat-pașa.
 O și lansase, dar a retras-o imediat. Ală-
 turi de Midhat-pașa cei mai agili propaga-
 tori ai ideilor liberale erau pe atunci Rașid-
 pașa, Kaiserli Achmed, Mustafa Fasy-pașa
 și alții. Organul prin care își arătau ei pă-
 rerile eră ziarul »Wakit«.

Sultanul a pornit o adevărată haită îm-
 potriviva lor. Lamura națiunii turcești, tinerii
 cu cultură occidentală erau prinși și judecați
 la moarte și exil. Insuși Midhat-pașa a fost
 exilat și a murit nu peste mult în exil. Cu
 moartea lui mișcarea reformatoare părea că
 s'a stins. În ascuns însă se întări mereu.
 Ea se manifestă din nou în ultimii ani.

La Paris la Londra, în Elveția și Egipt
 trăiesc colonii întregi de reformatori turci
 surghiuniți, numărul lor se sporește treptat
 prin absolvenții universităților din apus. Ei
 scriu ziare și cărți de propagandă, pe cari
 cu ajutorul agenților străine din Constan-
 tinopol și Macedonia, le răspândesc în im-
 părăția islamică. Deși organele absolutismu-
 lui cras pândesc gata să sugrumă orice
 pornire liberală, propaganda crește, ia în-
 aripare tot mai largă printre turci. Ea a pă-

truns adânc în armată, căci ofițerii tineri,
 în mare parte crescuți în străinătate, sunt
 în chip firesc: aderenții cei mai înfocați ai
 noilor idei. Revoltele în armata turcească
 de o vreme încoaci sunt tot mai dese. Trupe
 întregi se răscoală, ne mai putând suferi
 jugul de fier al absolutismului. Mișcarea a
 pătruns chiar și în rândurile gardei sulta-
 nului. Destrămarea ordinii și disciplinei în
 armată e aproape generală.

Propaganda prinde cu atât mai ușor, cu
 cât nici chiar solda nu li-se plătește solda-
 ților luni întregi. Și câte alte mizerii nu
 sunt proprii organismului turcesc în toate
 ramificațiile sale. Poporul turcesc e dat pradă
 jafului ce-l săvârșesc dirigătorii de toate
 categoriile. Sistemul absolutistic a adus statu-
 tul la ruina de azi, populațiunea la îndobi-
 tocire. Astfel atentatele sunt la ordinea zilei,
 disordinea generală.

Cine cunoaște referințele interne ale im-
 părăției turcești, administrația mizerabilă, co-
 rupția care uneste pe slujitorii ei și despo-
 tismul ce sugrumă orice pornire în sufletul
 poporului, va înțelege tendințele turcilor ti-
 neri. E firesc ca să-și dorească patria des-
 robită din atâtea rele și să-i pregătească
 condițiile de viață civilizată. Ori cât de în-
 depărtat să fie idealul unei împărății tur-
 cești civilizate, el se va realiza odată. Cele
 20 milioane de turci, uniți numai prin fa-
 natismul religios, redesteptate la conștiința
 națională, pot încheia odată o țară puter-
 nică și înfloritoare în cadrele imperiului
 de azi.

Dar chiar și în fazele ei de dezvoltare

FOIȚA «TRIBUNEI».

Tăcere.

De Edgar Poe.

— Ascultă-mă, îmi spuse Demonul, punându-mi
 mâna pe cap. Ținutul de care îți vorbesc, e un
 țărâștă trist prin Libya, pe țărmurile Laisel. Acolo,
 nici liniște, nici tăcere.

— Apele râului au un luciu galben-ruginit, ca so-
 ul; și ele nu se scurg liniștite spre mare, ci
 saltă într'una, sbătându-se în volburile sprinse,
 lumina de purpură a soarelui. De aci,
 flece parte a râului, ce se zburdă
 un pat milos, se întinde pe o distanță de mai
 multe mile un pustiu șters, cu nufari uriași. El
 trec lângă suspinul unui altuia, în singură-
 ta aceasta, — și-și întind către cer lungie gă-
 de spectri, — și și clatină într-o parte și în-
 alta capetele nesfârșite. Și scot un murmur ne-
 clar; nelușele, — ce pare că vine din adânc,
 dela cine știe ce torent mănos. Și nufarii
 tremură, flecare, suspinul. Dar își are și un
 răzvrătit stăpânitor această, — și el o pădure mare,
 necunoscută, grozavă. Acolo, ca valurile pe lângă
 prade — copăceli se afă într-o vecinică miș-
 că. Și totuși, nu-i nici o undă de vânt în văz-
 de. Și arborii se leagănă într'una și într-o parte
 într'alta, în tremat puternic. Și din cre-
 stele înalte se strecoară, picur, picur, o
 ploaie vecinică. Și la piciorul se chinuesc în
 be sprinse necunoscute flori otrăvitoare.
 deasupra, cu un foșnet supărat, se
 alăuzăză norii cenuși, mereu spre apus, până

ce se rostogolesc, într-o cădere, după zidul în-
 vâpșiat al orizontului. Și totuși, nu-i nici o undă
 de vânt la văzduh. Și pe țărmurile Laisel, nu-i
 nici liniște, nici tăcere.

O noapte adâncă, și plouă și plouă, îndată ce
 atinge pământul, se prefăcă în sânge. Și eu mă
 nimerisem la mlaștină, printre nufari, — și ploaia,
 în valuri, îmi cădea pe cap, — și nufarii își tre-
 murau într'una suspinul, în solemnitatea desă-
 dejdei lor.

Și o clipă apoi, — luna sparse vălul ușor de
 ceață, luminoasă, — și era o lună de un roșu în-
 chis; foarte închis... Și nu știu cum: privirile
 îmi căzură pe o stâncă cenușie, uriașă, care se
 ridica pe țărmul râului și care strălucea în lumina
 lunii.

Și stânca aceea era așa, cenușie, — și înflo-
 rățate și așa de sus. — Pe fruntea-i de piatră
 erau săpate niște litere; înaintaiu prin smârcul
 cu nufari și mă apropiai bine de mal, așa ca să
 pot citi literele acelea săpate în piatră. Dar nu
 putui să le deslușesc.

Și mă întorceam spre mlaștină, când luna în-
 cepu să lumineze mal cu putere; mă întorsei și
 privii din nou spre stânca aceea și spre literele
 necunoscute; — și literele erau: desădejde.

Și atunci privii în sus și pe culmea stâncei era
 un om și mă ascunsui printre nufari ca să prind
 mișcările omului aceluia. Și el era bine croit și
 vânjos, și defa umeri până la călcăle era înfă-
 șurat într'un fel de togă de-a străvechii Rome.
 Și conturul lui nu se putea lămurii, — dar tră-
 săturile lui arătau o divinitate, căci, cu tot ze-
 bianicul nopții și a ceții și a lunii și rouă —

străluciau trăsurile feței. Și avea o frunte largă și
 gănoitoare, — și i puteai citi grija și-n ochiul
 aprins, îngrozit, și-n brazda feței celii toate po-
 veștile suferinței durere, osteneții, desgustului
 de omenire, — și o neliniștită dorință pentru
 singurătate.

Și omul acesta se așeză pe stâncă; și și sprin-
 ții capul în mâni, și și plimbă privirea de des-
 nădejdea aceasta. Văzu copăcelii frământându-se
 într'una, — și arborii mari uriași; văzu sus,
 cerul; — un cer cu urme ușoare de nori, — și
 luna. — Luna aceasta de un roșu închis. Și eu
 mă aculsem printre nufari, și mi însemnai în
 minte mișcările omului aceluia. Și el tremura în
 singurătatea fără de sfârșit, — el o noapte într'una
 se tot destrăma, și el rămase acolo, pe stâncă.

Și apoi își întorse privirea din spre cer, — și
 și-o îndreaptă spre tristul alai al Laisel, — și
 spre spele ei galbene și triste, spre legiunile gal-
 bene de nufari. Și omul acela asculta suspinul
 nufarilor, — și murmurul ce l scoteau.

Și eu mă înghesuui în ascunzătoarea mea, —
 și și spionai mișcările. Și el tremura în singură-
 tatea fără de sfârșit, — el totuși noaptea se tot
 destrăma, — și el rămase acolo, pe stâncă.

Atunci mă infundai în adâncimile îndepărtate
 ale mlaștinii, — și rătăcii prin pădurea aceea de
 nufari, ce se liniștau ușor, — și chemai lipo-
 tamii, cari locuiau adâncimile mlaștinii. Și lipo-
 tamii îmi auziră chemarea și veniră gălănd ne-
 întrerupt până supt stâncă, — și și prinseră să
 urle la lună, lângă, — și urletul lor sfâșlior
 se perdesă în pustiu această... Eu nu eșisem din
 ascunzătoare, — tot acolo eram, și spionam mi-

intermediară mișcarea pornită va schimba fața situației în Balcani. »Omul bolnav« dă semne de-o viață tot mai intensivă. Și precum în veacul trecut s'au zădărnicit rând pe rând toate aspirațiile puterilor europene toate planurile de împărțire a peninsulei balcanice între ele, astfel se vor zădărnici cu vremea și tendințele politice complicate profesate de signatarele tratatului dela Berlin, cu privire la Macedonia. Cine nu zîmbește azi de ușurința cu care Napoleon I. dăruise la Erfurt Moldova și Muntenia țarului Alexandru I.?

A trecut un veac de-atunci și azi țărișoarele române sunt închiegate într'un stat de bronz, care înauși ar putea intra azi în girul puterilor mari, când e vorba de »interes« în Macedonia. Tot astfel s'au nimicit și planurile referitoare la Bulgaria, Serbia și Grecia. Teritoriul european al împărăției turcești parte a ramas tot teritor turcesc, parte s'a deslipit, dar n'a ajuns pe mâinile puterilor, ci s'a consolidat în state independente. Singur Bosnia și Herțegovina a ajuns în puterea monarhiei noastre, dar cine știe pe câtă vreme.

Rând pe rând se vor emancipa și celelalte popoare. Balcanul e al popoarelor balcanice. Politica europeană va trebui să recunoască acest adevăr ce se afirmă tot mai mult. Luptele de emancipare națională sunt mai aprinse în Macedonia, pe cari toți o vor deopotrivă.

Aceste lupte au caracterul de extirpare reciprocă, astfel se explică atrocitățile bandelor și și desele măceluri. Pentru suprimarea lor toate eforturile puterilor s'au dovedit insuficiente și nu va ajuta nici convenția de Münsztég, nici înțelegerea dela Reval și nici o altă rețetă de reforme. Antagonismul de interese nu va fi în stare să stabilească un raport echilibrat de puteri. Puterile sunt stăpânite de gelozie continuă și se pândesc una pe alta neconținut, ca nu cumva extinderea vre-uneia să jignească interesele celeilalte și astfel situația se menține, se prelungește mereu.

Astfel pare că nodul gordian al complicațiilor din Macedonia va fi deslegat de sabia turcească. Dacă turcii tineri vor reuși să creeze condițiile moderne pentru o dezvoltare pașnică, dacă intențiunile lor sunt într'adevăr generoase față de popoarele din Macedonia, — ei sunt chemați să susție echilibrul, garantând fiecărei naționalități dezvoltarea neimpiedecată. Și poate ar fi o politică prudentă, ca puterile să le dea sprinjinul lor în interesul păcii și al civilizației, abdicând la politica de ocupațiune.

Desvălririle lui Supilo. Deputatul Franz Supilo publică în ziarul său »Novi List« o serie de articole în care arată, că în rezoluțiunea dela Fiume coaliția serbo-croată nu a recunoscut compromisiul croato-ungar.

Banul Rauch despre situația croată. Banul Paul Rauch a făcut unui ziarist o declarație despre programul său de vară. Banul se pregătește pentru campania politică din toamnă, când va începe executarea programului său economic. Este sigur, zice banul, că în timpurile mai apropiate, coaliția nu va putea realiza mai mult din dezideratele ei decât am făgăduite în programul meu. Pentru aceea tratativele de pace cu coaliția nu vor putea avea nici un rezultat.

Cu toate astea situația banului nu pare sigură, căci numele contelui Kulmer ca viitorul urmaș al banului e pus în circulație.

Se pare, că situația croată face mai puțină grijă banului decât stăpânului său dlul Wekerle.

Demisia contelui Nákó. Conte Nákó vrea să și dea demisia. Firește, nu pentru întâia, nici pentru ultima dată. Dar aceasta nu strică. Așa cum e situația acuma, dânsul insistă să și dea demisia din pricina, că guvernul nu vrea să l cumperi un — nou yacht de guvernator, cel vechiu fiind avariat.

Și contele insistă cu înverșunare să plece fiindcă și guvernul insistă să-l oprească, și e sigur, că nu va încetă să insiste decât atunci, când nici guvernul — nu va mai insistă ca să-l oprească. Și atunci când rezistența guvernului va încetă, insistența contelui încă va avea un capăt și el va rămâne tot guvernator.

șcărilor omului acela. Și el tremura în singurătatea fără sfârșit, — ci noaptea se tot destrăma într'una și el rămase iarăși acolo, pe stâncă.

Atunci blestemai toate elementele firii cu blestemul răscoalii; și o furtună nebună se deslanșă în văzduhul acela, unde, odinioară nu se simțea nici un resufiu; și cerul se învinși dintr'o dată de furtună, — și ploaia în valuri năpraznice se prăbușia pe capul omului acela, — și valurile Zefirului se năpustiră ne bune din mătă, și rîul răscolat făcă omăt de spume, — și nufierii țipau de colcușirile lor, și pădurea se fărâma în părături groazoase la suflarea Civițuțului, — și tunetul trănăia într'una, — și fulgere mereu scăpărau, și stâncă se sguduia din temelie. Eu, — tot în ascunzătoarea aceea mă aflam, ca să prind mișcările omului acela. Și el tremura în singurătatea fără de sfârșit, — ci noaptea mereu se destrăma, și el rămase acolo pe stâncă.

Atunci o furtună nebună m-a cuprins, — și blăstămal cu blăstămul tăcerii, răul și nufierii, și vântul, și pădurea și cerul și tunetul și suspinele nufierilor. Și-l ajunse blăstămul — și toți tăcură. Și luna se opri din drum, — și tunetul se stinse, — și fulgerul nu mai scăpăra, — și norii rămăseră nemigcați, — și apele se întoarseră în patul obișnuit, — și rămăseră acolo, — și arborii conțineră de a se mai mișca, — și nufierilor le încrămeni suspinul, — și nici un auziu cât de ușor, o umbră de mormur, — nu se mai auzea în tot pustul acesta fără de margini. Și acum privi iarăși literile stâncii, — se schimbaseră — și acum formau cuvântul: tăcere.

Și nu știu cum, privirile îmi căzură pe figura

omului acela, — și ea se îngălbenise de groază. Și deodată își ridică capul în mâini, se îndreptă spre stâncă și ascultă. Dar nu se mai auzea nici un glas în pustul acesta fără de sfârșit, și literile scăpate pe stâncă însemnau: tăcere.

Și omul acela începu să tremure și se întoarse dintr'odată îndrăit și o luă în fugă, dispărură de parte, și mai departe, lute, așa de lute, că nu-l mai văzui.

— Sunt povești foarte frumoase în cărțile Magilor, — în melancolicele cărți ale Magilor, — cari sunt legate în fier. Sunt, — ascultă-mă, — minunatele povești ale cerului și ale pământului, și ale atotputerniciei mării — și genile cari au stăpânit odată marea, pământul și aierul acesta subtil. Și se cuprindeă atâtea știință în vorbele Sibylilor; și sfinte, sfinte lucruri s'au auzit odată prin frământul acela de frunze ce tremură în preajma Didonei; — dar precum e sigur și adevărat că Allah e viu, tot așa socot povestirea aceasta pe care mi-a povestit-o Demonul, când se pusese alături de mine în umbra mormântului — ca cea mai uimitoare din toate. Și când demonul își sfârși povestea, se reîntoarse la adâncimea mormântului și începu să rădă. Nu putui să răd și eu cu el, și atunci el mă blăstămă pentru că nu puteam să răd. Și răsul care rămăne în mormânt pentru veșnicie, leși de acolo și se așternu la picioarele demonului, — și-l privi țintă în ochi.

P. L. P.

Deci înțelegeți că mai curând s'ar putea fără guvernator, decât guvernator fără ființă în Fiume se pare că mai necesar este interesul reprezentativ al guvernului e un decât un guvernator.

Partidul „moderat“ al dlui dr. Babeș

Sub titlul de mai sus dl N. Iorgu publică articolul de mai la vale a cărui ducere ne face o plăcere:

Se pare că, în ordinea politică, românii Ungaria au avut, în timpurile din urmă, interesante. Era vorba, — iarăși: se pare tocmai începutul mișcării celei noi se tot chipul că n'a avut nici un alt gând decât de a da câteva sfaturi zădărnice și să vârsa câteva lacrimi care-l prisosiau, — se pare ca dl avocat Emil Babeș, din Pesta de academician român, a vrut să facă, — d sa ori pentru cineva, care era bucuros la să la iveală, ca să lase toată lupta și pe seama dlui Babeș, un partid moderat.

Se pare că unii oameni, în situații grele au de împăcat zilnic capra guvernamentului varza din care poporul român îl hrănește și fi asociat într'aseuna cu dl Babeș la această cercare. Sunt unii critici cruzi cari spun că Babeș se răsfângea în mai multe ogilzi de la iluzia unui partid și vorbea cu mai giasuri, când românește, când ungurește, se bănuiașă o discuție, o biruință și spunea fi cum o fi. Sunt oameni cari cunosc bine dl Babeș, iar dl Babeș se cunoaște și mai bine decât ei. Când ei zic una și dlul alta despre mensele intelectuale care s'au petrecut în nouă necunoscută, ca scriitor sau bărbat a dlui Babeș, nu putem ști cine e mai sincer, când și ei și dlul au atâtea interes în via.

Nu hotărîm deci. Lucru nelăgăduit însă este că dl Babeș, totuși, nu va fi cel pe dl Dragomirescu, și astăzi un »maestru« și pentru »Țara Noastră« de când are alte păreri despre poezia Goga, ca dl Babeș s'a dat, fără măcar să fi avut o vacanță, în cel mai periculos joc de condică articole cu mai multe continuări, care se nuă fără să se desvolte și pe care celto siguranță, nu le cetesc, chiar atunci când e ortodox și ele apar într'o foaie »arhidiece« cu binecuvântare arhierască, precum e »Telegraf român«. Din ele ieșea, după călăvacei cari le-au citit, că dl Babeș, care nu B putat, n'ar fi mulțumit cu activitatea poeziei, persoanelor care sunt deputați români. Păd nu e nimic nou, ori cât ar fi de altă vorbă »Luptă«, care e și de altă părere decât lăcelace privește rostul politic al dlui Babeș nescu. Deputații s'au depărtat prea mult de sub toate raporturile, și acuma sunt cam ucași asupra unui drum care trebuie să se pteze după Pesta, Arad și Sibiu, dacă nu și Blaj, — ceea ce e cam greu.

Ca mulți alții, dl Babeș s'a întrebat: ce s'a făcut? A alege pe dl Babeș deputat, ar fi geaba, cu toate că d sa e un avocat cu intelță și știe ungurește foarte bine. Alegătorii mâni, cari nu se uită așa de sus, nici, măsă de departe, nu l-ar alege. Deci trebu soluție.

Domnul Babeș și-a zis; de ce nu fac în deputații români? Și a răspuns: pentru de prea porniți, prea pătimași, prea dintr'o buze. Și totuși, dumnezilor numai revoluționari fost ci au vorbit despre atâtea chestii neștiți, care erau la ordinea zilei, numai și din tactică. Dnul Babeș însă s'a speriat de dicalismul dlui deputat și a propus o liță purtare mai puțin dreaptă, un ton mai blând politic mai moderat. De ce atâtea înverșunări o împăcare cu adversarul ar fi mai bună rămăne numai ca acesta s'o primească.

O comparație. Un biet om care se încetă sub pumnii unuia mai tare, care nu-l cere pe pielea. Vrei să i împaci, simțindu-te așa de ca dnul Babeș, avocatul din Pesta. Te d cel care mănâncă bălăle și-l sfătulești să modereze. S'ar »moderată« săracul, însă nu vrea colat.

La urmă, a văzut și dnul Babeș, că ar fi Ce-l rămăne? De obicei, când ajunge în politică aici, are două soluții: ori se infu-

lumea și-și umple gura de anafema și mârșă, ori vârsă o lacrimă pioasă. Ori Ilie cu înșelul, o lereșă cu plânșutul. Dnul Babeș are, ca alții, duhul de trăsnet al lui Ilie, pe când lăsa lui lereșă se poate căpăta leștin oricând. Azi dnul Babeș suspină la mormântul idealului său »moderat«, care a trăit cât o serie de zile. Șef de partid, creator de direcție nu e, ceace nu se întâmplă cu ori re politician vină a ramas avocatul din Pesta cu clientela plină.

Și tot e ceva! Afăția dintre învingătorii săi vâsc, de stgr.

Din România.

»Frăția românească«. În Iași un grup de poezi, profesori, meseriași și studenți au pus pe seama unei societăți culturale, economice »Frăția românească«. Societatea are de scop: dezvoltarea învățământului moral și religios, prin conferințe realizatoare cu tendințe imediat practice, prin participarea la serbări religioase, prin răspândirea în popor și alte cărți moralizatoare; răscăderea culturii în popor, prin înființarea și conștinerea de biblioteci populare, prin ținerea de serbări și serbări cu teatru, gratuite pentru popor, prin tipărirea de broșuri economice și științifice de vulgarizare cu prețuri leștine; ajutorarea învățământului românesc în diferite ramuri de studii activitate, prin înființarea de colonii în suburbii și înșelul pentru tinerii studenți, prin înființarea unei case de ajutor, prin deschiderea unei biblioteci populare; încurajarea industriei și comerțului românesc, prin mijlocirea de a se da o rumare către meserii și comerț, patronând cooperantilor săraci, ajutorarea de a se deschide proprii a absolvenților școlii comerciale și punerea de acțiune la orice soi de cooperativă românească, obligativitatea de a cumpăra magazinele românești; strângerea legăturilor cu românii de peste hotare, prin ajutorarea fraților studenți de peste hotare, de a urma școlile noastre, prin pregătirea de excursii.

»Crearea de fonduri, dl N. Iorga va ține o conferință, 13 Iulie v., la Huși, prima conferință a societății, unde va vorbi despre »Episcopia Hușilor«.

»Fac și donațiuni. Orice român poate fi de folos«.

»Eforia spitalelor. Eforia spitalelor din București este o instituție de caritate socială, unică în felul ei. Ea s'a încheiat grație soarelui spătarului Cantacuzino, în 1695, și s'a dezvoltat treptat până în zilele noastre, provocând uimirea tuturor.

»Eforia imobiliară a Eforiei este evaluată la 400.000 lei în 1906, și se compune din moșii și imobile urbane, unele primite în dar, iar altele dobândite din veniturile acumulate sau cu ajutorul împrumuturilor contractate anume.

»Eforia avuțiilor Eforiei, care în 1830 era de 521 lei vechi, adică 70.000 franci, se urcă în anul 1906 la 3.094.192 lei vechi, adică 1.363.080 franci și în anul 1906 suma de 5.073.415 franci.

Dela frați.

»Sedința plenară a comitetului național din Bucovina. »Apărarea Națiunii publice în fruntea ziarului o importantă invitație la o ședință plenară a comitetului național românesc pe ziua de 27 Iulie pentru a se consătuși asupra situației politice a fraților noștri din Bucovina.

»Se pare că se pregătește în sfârșit o acțiune energică de reculegere și raliere a tinerilor noștri în Bucovina și ne bucurăm de această trezire a

conștiinței frunțașilor noștri multă vreme realizată de o nefastă sfășiere.

Iată partea esențială a convocării:

E timpul suprem, ca să ne răfuim cu ai noștri, să ne consolidăm și consolidăm să ne îndreptăm contra dușmanilor din afară.

Comitetul executiv al partidului național român din Bucovina ținând cont de noua situație politică din țară, creată de puternica mișcare creștin-socială în strânsă legătură cu ultimele întâmplări din camera imperială, și convins fiind, că numai o acțiune mare, bine organizată a tuturor puterilor disponibile din întreaga țară poate să ne aducă succesul dorit, a hotărât pentru a nu dispune direcțiunea pe cât de clară, pe atât de hotărâtă, ce rămâne a o lua partidul nostru pentru viitor, în cercul său restrâns, de a convoca întreg comitetul național la o ședință plenară care va avea loc Luni în 27 Iulie 1908 la orele 2 și jum. d. n. în sala »Armoniei« din »Palatul Național« în Cernăuți. *Comitetul executiv.*

Concurs de primire

în Seminarul junimei române gr-catolice stud. din Blaj.

1. Părinții, cari voiesc să-și așeze băieții pe anul școl. 1908/09 în Seminarul junimei române gr. cat. dela gimnaziul gr. cat. din Blaj, prin această sunt avizați, că termenul concursului de primire (se primesc numai gimnaziști) este 14 August n. Cererile de primire sunt a se adresa Președintelui Consistoriu miropolitan din Blaj, și în ce privește pe băieții, cari în anul școl. trecut nu au fost elevi ai Seminarului junimei, cererile au să fie instruite cu extras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne locuința și posta ultimă cu acuratețe și să declare, că cunosc pe deplin toate condițiile de primire și se obligă a le împlini pe toate. Ca rezoluțiunile să se poată expedia francate, petenții sunt rugați să alăture marcele postale de lipsă.

2. Pentru elevi sunt a se plăti 300 cor. pentru cvarțir, vîp, luminat, spălat, încălzit, scaldă și în caz de lipsă medic și medicină; 8 cor., ca taxă de înscriere pentru ceice vin pentru întâia dată în Seminarul junimei, și 6 cor. pentru scrobitul rufelor. Taxa de înscriere și de scrobitul rufelor are să se plătească întregă deodată cu ocazia înscrierii; iar suma de 300 cor. în două, respective în patru rate anticipate. — În caz de două rate, rata primă va fi de 150 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, iar rata a doua tarășă de 150 cor. și se va plăti în 1 Februarie. În caz de 4 rate, rata primă va fi de 80 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, a doua de 80 cor. și se va plăti în 15 Noembrie, rata a treia de 70 cor. și se va plăti în 1 Februarie, iar rata a patra de 70 cor. și se va plăti în 15 Aprilie. Sumele acestea sunt atât de mici încât numai primindu-se regulat și anticipativ pot satisface atător trebuințe împreună cu susținerea și îngrijirea elevilor. Altfel rectorul va fi silit să dimită pe elevii ai căror părinți sau îngrijitori nu-și vor solvi ratele la timp.

3. Elevii vor avea să aducă cu sine: a) o carte de rugăciuni; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau gîolgi bune; c) cel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălziminte și cel puțin 4 părechi de clorapi sau de obișle; e) 1 saltea (sac de paie) și 2 lepedee (cearșafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 țol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; h) 2 lepedee albe de gîolgi pentru coperirea patului (de lână și colorate nu sunt bune, căci nu se poate ajunge la uniformitate); i) atâtea bilete (formatul biletelor de vizită), câte bucăți de rufe, vestiminte și încălziminte au; l) 1 cușit, 1 furcuș, 1 lingură, 1 păhar și cel puțin 3 serviete; m) 1 perle de vestiminte și 3 perle de încălziminte; n) cel puțin 3 ștergare și 2 piepteni, unul din și altul rar. Pe rufe și pe vestiminte trebuie cusut întreg conumele și cel puțin litera inițială a numelui de botez.

Rufe și vestimintele nelăsemnate vor fi respinse.

4. Elevii vor avea proviziunea întregă și anume: a) locuința în saiele mari, sănătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vîp întreg, adică dejun, prânz, oșină și cină. La dejun vor avea lapte cald cu pâine, la prânz 2-3 feluri de mîncări, la cină 1-2 feluri de mîncări. La prânz în zile de dulce va fi supă cu carne cu sos și mîncare grosă cu carne eventual zamă acră cu carne și mîncare grosă cu carne sau friptură cu garnitură, iar în zilele de post supă de legume mîncări făcute cu lapte, brînză sau ouă; Duminică și în sărbători și prăjituri. La oșină pâine cu poame ori alte asemenea. La cină în zilele de dulce va fi friptură cu garnitură sau mîncare grosă cu carne, iar în zilele de post mîncări făcute cu lapte, brînză sau ouă; c) spălatul eventual și scrobitul rufelor; d) luminat în timpul recerut; e) încălzitul în timp de iarnă; f) în caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă; g) scaldă caldă în timpul lernii amăsurat prescrișelor igienii. Afară de acestea superlăritatea se va îngriji, ca elevii mai slabi în studii, pe cât se poate să fie ajutamați în studiu.

5. Părinții în decursul anului școlastic să nu trimită bani la adresa sau la mîna elevilor, ci banii să vie la adresa superiorității, care se va îngriji să le pro ure recvizitele de școală, cărțile și celelalte lucruri de lipsă. Deasemenea să nu le trimită nici mîncări, căci seminarul li prevede cu cele de lipsă. Mîncările pe cari părinții cu toate acestea le-ar trimite fiilor lor, se vor împărți între toți elevii, iar în caz de cantitate mai mică între conșcolarii respectivului sau respectivelor elevi.

6. Părinții sunt avizați, că trebuie să răspundă pentru eventualele stricăciuni făcute de fiul lor și să le rebonifice. De sine se înțelege, că pentru obiectele ce se strică prin folosință, fără vina elevilor, nu se va cere nici o deadaunare.

7. Elevii se vor prezenta în 1 Septembrie n. înaintea superiorității seminariale însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele de lipsă, vor da în samă obiectele și li se va deșina mobilă de destinație spre folosință.

Blaj, 20 Iulie 1908. Dr. Vasile Saciu, rectorul seminarului junimei române gr. cat. stud. din Blaj.

Mișcarea liberală din Turcia.

Arad, 24 Iulie.

Deși mișcarea revoluționară încă n'a erupț cu toată forța sa elementară, partidul junilor turci dezvoltă o activitate intensivă întru pregătirea revoluției pe față. În raportul în care crește acest partid poziția sultanului e tot mai amenințată. Zadarnic se încearcă din Constantinopole desmintirea svonurilor ce-au cutreerat deja Europa, ele se confirmă zi de zi. În Salonic și Monastir se va proclama în curând revoluția. Turcii tineri vor să puie mîna pe toate oficiile statului, pe armată și administrație. Guvernul din Constantinopole mobilizează regimente până și din Asia mică, dar fără nici un folos, de oarece sosite între revoluționari se dau de partea lor. Astfel sultanul în vreme de extremă necesitate pare a nu avea sprijin demn de încredere în armată.

Telegramele mai recente ne spun următoarele:

Reconstituirea guvernului turcesc.

În locul marelui vizir Feried Pașa, care a căzut în diagrație, a fost numit Said pașa. Ziarele turcești din 23 Iulie aduc autograful sultanului. Numirea pașei Said de mare vizir înseamnă că sultanul se arată conciliant față de mișcarea reformatoare. Pașa Said a fost deja în mai multe

Cel dintăi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de ambră.

Fabricație proprie din marmură, granit, sepiț, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Camestaria și magazina centrală, Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21, Telefon 668.

Filiale: Nagyvárad, Gygyóben, Déva și Bánpatok.

rânduri mare vizir pe vremea răscoalei armenilor, când s'a retras din aceasta funcțiune, a fost nevoit să se refugieze la consulatul englez, căci simpatizând cu turcii tineri a fost amenințat cu moarte. Pașa Said e unul dintre acei trei senatori în viață, cari au fost membrii parlamentului ce se întemeie pe constituția din 1876.

Afară de pașa Ferid a mai fost amovat din funcțiune și pașa Rize, ministrul de războiu. În locul lui a fost numit pașa Omer Rușdi, șefadjotantul sultanului. Cei alți miniștri au fost întăriți în posturile lor.

Declarațiile unui tânăr turc.

Paris. — Un șef al tinerilor turci, care acum se află aici, a declarat unui ziarist următoarele: Programul nostru este foarte simplu. Noi nu vrem altceva decât progresul. Nu avem intențiunea de a-l detrona pe sultan.

Este adevărat că actualul sultan domnește fără a observa prescripțiunile Islamului, dar sperăm că această situație se va schimba. Introducerea constituționalismului nu se poate face decât încet cu încetul. Astăzi Turcia este pradă aventurilor și a spoliatorilor. Din această cauză țara noastră nu poate înainta, Sulfanul singur ar putea face ca actuala stare de lucruri să se schimbe. Dar el este prizonierul unei camarile odioase și după toate acestea mai sufer și de mania perzețiunii.

Deci e ră fatal, să ajungem aici.

Activitatea bandelor grecești.

Activitatea bandelor grecești se mărește și se întinde. Sâmbătă o bandă grecească de 100 de oameni venind din munții Morhovo a atacat satul bulgar din Bibarci la vest de Monastir, a pus foc la 13 moșoare, omorând 25 persoane și rănind 5. Printre cei omorâți se găsesc femei și copii. Svonul după care Munir-Pașa ar avea însărcinare să caute o alianță militară cu Grecia, Serbia și România spre a înconura Bulgaria și a provoca războiul și a itârpi astfel răzvrătirea din corpul al treilea și desminte în mod formal.

Nazim-Pașa, valiul din Archipelag, a fost numit vali în Salonic. Autoritățile declară că mișcarea militară e serioasă, dar totuși nu s'au vădit încă consecvențe. În curând autoritățile vor fi stăpâne pe situație.

Revolta în Monastir.

Garnizoana e lătrăgă pe partea turcilor tineri. Garnizoana dispune de 8 baterii. Din comitet fac parte patru ofițeri ai statului major și patru funcționari civili. Se crede că acest comitet e organul șefei secrete în mediul în Salonic.

Amănunțat din contra pașei Osman s'a încercat un atentat pe când citea soldaților la cazarmă iradeaua de amnistiere a sultanului. Pașa s'a purtat brav și dest. a fost rănit grav a contuzat și citească până la sfârșit iradeaua și sfârșind o a citat la pământ cu duvinele:

Dela turci nu s'ar dura acest lucru, dar dela voi, mă doare amar!

Starea pașei Osman nu e primejdioasă, medicii speră să-i mântuiască. Doi ofițeri turci >vechi<, cari au fost Dumitrecă aici, au fost împușcați de cămarazii lor. Cămarazii ce vin din Salonic sunt în pașa Hilmi. Aș ardoberă din pricina agitatorilor zilnice. Comandantul trupelor din Salonic nu cutază să și părăsească locuința. În Uescueb revoluția a izbucnit.

Scrisoarea țarului către sultanul.

Din Petersburg se telegrafiază: Sinovjev, ambasadorul de Constantinopol, care se află de pre-

zent, aici a fost chemat la Peterhof. Țarul voaște să i dezinstrucțiunile necesare cu privire la reformele macedonene. Sinovjev sosind la Constantinopol va înmăna personal sultanului scrisoarea țarului.

Din străinătate.

Congresul feminist din Bulgaria. Congresul anual al >Uniunii femeilor bulgare< s'a deschis, în Sofia, în ziua de 3 cor., sub președinția dnei Iulia Malinoff, soția primului ministru bulgar.

Peste 40 de doamne, delegate din provincie, au luat parte la acest congres. Dna Paleff, în calitate de delegată a uniunii bulgare la congresul feminist din Amsterdam, a expus, în congres, chipul în care >Uniunea< femeilor bulgare a fost admisă să facă parte din >Uniunea feministă internațională<.

Uniunea femeilor bulgare datează din 1901 când s'a ținut primul ei congres.

Actualul congres este al șaptelea.

Anarhiștii în Spania. Se telegrafiază din Barcelona că s'au arestat la Segur, în provincia Lerida, doi teroriști, cari făcuseră în câmp deschis experiențe cu explosive și comandaseră unui feroar o piestră de fier de o formă stranie. S'a deschis o anchetă.

S'a descoperit un deposit de explosive și de mai multe bombe și satul Tremp, lângă Lerida. Trei bărbați și o femeie au fost arestați.

Anuarul școlii comerciale din Brașov.

Anuarul acesta începe cu un tablou interesant. Numai decât la început ni-se dă tabloul statistic al tuturor elevilor cari au frecventat această școală dela Septembrie 1898 încoace. Tabloul anilor precedenți s'a publicat cu zece ani în urmă în anuarul școlii comerciale.

Până la finea anului școlar 1897/8 numărul total al elevilor înscriși la școala aceasta în cele trei clase atinsese cifra de 1100, care repartizată pe cei 29 ani de existență a școlii dă în mediu anual o frecvență de 38 elevi pentru toate trei cursurile. Această cifră a variat în faptă foarte mult și abia dela anul 1890/1 încoace s'a putut menține, fiind până atunci timp de 21 ani neconținut inferioară, cu excepțiunea anului 1882/3, care a avut exact 38 de elevi.

Dela anul școlar 1898/99 încoace au frecventat 976 elevi școala școlii comerciale, la cari adăugând pe cei 1100 de mai înainte avem un total de 2076 de școlari înscriși în total dela anul 1869 încoace la această școală.

Dintre cei 976 de elevi înscriși în cei din urmă zece ani la școala asta au terminat școala luând examenul de maturitate.

Di director Arrenle Vlaicu ne dă lista completă a acestor tineri, arătând și locul de naștere al fiecăruia, (nu înțelegem însă pentru ce ungurește și trebuie înfierat cu toată energia acest obicei greșit și nelătmelat pe nici o lege, căci atunci nu s'ar fi dat și unele nume ca Târlungeni, Turda, Nucet, Hârman, Pojorta etc. și românește, ba întâlnim chiar alături de Brassó și Brașov, dovada lipsei de consecvență a acestor exagerați păzitori ai legii).

Importanța cea mare a acestei școlii se arată de di Vlaicu care spune că >acest număr frumos de absolvenți ai școlii noastre trebuie să constituie o putere formidabilă de muncă economică la poporul nostru de pretutindeni și dela dângași depinde în prima linie direcțiunea, ce o vor lua în viitor relațiunile noastre economice și în mare parte și sociale<.

Școala a avut 10 profesori.

Intre temele pentru compunerile românești scrise nu găsim aproape nici una mai interesantă și mai originală.

La >masa studenților< (în Brașov cel puțin) cu acest urât student ar putea face loc în studentului, altă discuție dacă elevii unei școli sunt studenți) au avut parte 14 elevi de gratis.

Au fost înscriși în anul școlar trecut cu 107 de elevi dintre cari au rămas până la știt 100.

Dintre aceștia abia 24 (un sfert) au fost nari din Brașov 4 din comitatul Brașovului ștul din toate comitatele țării iar 12 elevi din mânia.

Printre obiectele neobligate găsim și șgrafăa a cărei necesitate pentru un comerț mai trebuie arătată deosebit.

Examenul de maturitate nu a avut nici un rezultat prea satisfăcător, căci din 25 de au fost răspinși parte pe un an parte pe luni 10 elevi deci un procent foarte mare. cei 15 cari au trecut abea 4 cu >bine< și de 11 >matură< simplu. Am dori să știm cauza acestui șir de nesuccese ce se pare singura noastră școală comercială.

În loc de a medita asupra acestui lucru șlunea șcargă însă la un mijloc lesnă de al au Ea alături la 15 elevi trecuți anul acesta măroșii (31) elevi respinși anul trecut a făcut acum examenul și astfel exclamă fănd că în anul școlar trecut au făcut cu 46 de elevi maturitatea față cu 13 din anul ș

Crede oare onor. direcțiune că la o școlă comercială trebuie să se facă numai decât șocș neguțătoarească?

Mișcarea culturală.

Convocare. Membrii despărțământului Deva al >Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român< precum și toș cari doresc a deveni membrii Asociațiunii aceasta se invită la adunarea generală a despărțământului, ce se va ținea Duminecă în gust s. n. 1908 nainte de amezai la 10 comune Veșel.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului.
2. Raportul secretarului despre activitate șmitetului cercual dela ultima adunare generală.
3. Raportul casarului.
4. Alegerea unei comisii pentru conș membriilor noi și încassarea taxelor restant.
5. Alegerea unei comisii pentru conș raportului prezentat de notar și casar.
6. Citirea disertațiunilor înșnuate cu mai înainte la directorul despărțământului.
7. Desbateri asupra propunerilor înșnuate form regulamentul.
8. Raportul comisiiunilor de sub 4 și 5.
9. Alegerea alor 2 delegați la adunarea rală din 6 August la Șimleul-Silvaniei.
10. Statorirea locului pentru ținerea al generale proxime.
11. Dispozițiuni pentru verificarea protol și închiderea adunării.

Deva, la 19 Iulie 1908.

Dr. Virgil Olaru ș. p. director. Alex. Moldovan lun. secretar.

1850.

JOSIE KRISPIN Piano

Deak Forenez u. 28.

Imprumutarea pianului dela 6 cor. în sus.

Intre plăcerile vieți familiare se socotește la tot cazul și pianul. În magazinul meu stau plane la dispoziție: dela 700 de cor. în sus, noi, și dela 200 cor. în sus folosite.

Acordarea pianelor în loc șia vinci le fac prin ajutorul meș diplomă.

În biblioteca mea de prumut, publică, în care opuri beletristice: maghiare, mane și franceze în asortim bogat.

Taxa de împrumut a bibliotecii: pe o lună 1 cor. de volum 8 fi

NOTĂȚI.

ARAD, 24 Iulie n. 1908.

pentru fondul ziaristilor. Am primit
invățator, care dorește să rămâne necu-
2 coroane pentru fondul ziaristilor ro-

aniversare. Cetim în »Evenimentul«
La 24 Iulie se va face un impozant pe-
la mormântul fostului profesor și luptător
Simeon Barnuțiu de către românii
sua parte la serbările »Astrilor« dela
Universitatea din Iași e dator să participe la
pelerinaj, fiind reprezentat măcar de o de-
de studenți în frunte cu un profesor uni-
ular, care să depună o coroană de flori pe
mântul marelui învățator patriot, oratorul pu-
de pe câmpia Bâșului.

Simion Barnuțiu — al cărui bust se
ma sala senatului universitar — a fost unul
cel dintr-o clasă de profesori ai Universității din
profesând dreptul public, și e o datorie de
rinoștință să cinștim memoria celor dispăruți,
au contribuit la înălțarea nivelului intelectual
noastre, prin munca stăruitoare și senină
re au depus o.

erăm că și de data aceasta Universitatea din
Iași va face datoria

Cununie. Ni se anunță căsătoria domnului
Patic, învățator cu dsoara Maria Olah.
licitării!

Vărsatul negru în Bucovina. Autorită-
sanitare din Bucovina au comunicat direcțiu-
serviciului sanitar din România că în satul Il-
nesec de lângă Burdujeni s'ar fi lăsat epidemia
vărsat negru.

autoritățile românești au fost invitate a lua mă-
să nu se mai permită trecerea legumelor și
celor din acea localitate.
Direcțiunea serviciului sanitar a luat măsură în
securitate.

Jubileul papei Pius X. După cum se a-
șă din Roma, comitetul central pentru jubileul
papei Pius X primește mereu sume mari de bani
pentru potirul de aur ce va fi oferit papei la 17
septembrie în numele catolicilor tineri din toată
țara.

se va servi din potirul acesta în ziua când
se va săvârși liturghia jubilară pentru acești tineri. Da-
le sosite până acum pentru potir sunt în sumă
28.138 lire; pentru liturghia jubilară 40.632
lire. Din suma aceasta, 8000 de lire au fost tri-
buite numai din China. Comitetul organizează
merose pelerinajii din Italia, Anglia, Belgia,
Franța, Ungaria, ce vor avea loc în August, Sep-
tembrie, Octombrie și Noiembrie. Orașul Veneția
a oferit papei un tron artistic lucrat. Papa a fost
cununat pe 17 Septembrie 1895.

Tolstoi despre duel. Ultimele dueluri din
Paris, din cari unele s'au sfârșit cu moartea due-
lurilor, ca de ex., în cazul Manteuffel-Iossuov
Napoleon Murat Plöhn, au dat prilej lui Tol-
stoi să-și dea părerea asupra duelului, rostindu-se
a hotărâre împotriva lui.

Întâi cum s'a exprimat Tolstoi despre duel față
de un amic al lui, relatând de curând dela moșia
marelui scriitor rus:

»Nu e numai ridicol, ci și îngrozitor ca oamenii
să nume nepătat să se lupte în duel — și aceasta
atât mai mult că prea adese ori nu există pri-
mă de duel.

»Chiar în clipa după ofensă, de cele mai multe
ori înversunarea dispare, iar înainte de duel lip-
ște dorul de luptă din primul moment. Și mulți
duc pe terenul de luptă numai fiindcă duelul
e un obicei încetățenit și nu se poate alimni-
ri...

»Mi-aduc aminte cum am provocat eu la duel
pe Turghenieff. Abia plecase cel pe care-l însăr-
nasem să provoace din parte-mi la duel pe
Turghenieff și mă cuprinsese o adâncă părere de
ru de pasul meu grăbit. În sufletul meu nu mai
măsim nici o mânie împotriva lui Turghenieff;
împotriva, îi lertasem ofensa ce mi-o făcuse.

»A fost o fericire că ne-am împăcat, căci ar fi
fost îngrozitor, ca fiindu-mi sufletul cuprins de
măhnire și părere de rău pentru pasul pripit ce l
făcusem, să mai stau cu pistolul în mână în fața
fostului meu prieten. Și de o astfel de groază
sunt cuprinși aproape toți duslanții.

— Tabloul »Cina cea de taină« alui Leo-
nardo Da Vinci. După cum se anunță din
Milan, în biserica Santa Maria della Gracia, au
inceput lucrările de restaurare a marelui tablou
»Cina cea de taină« alui Leonardo da Vinci. Lu-
crările vor fi executate de celebrul artist Cava-
naghi. Acesta a trebuit să stabilească mai întâi
starea actuală a tabloului. Rezultatul e surprin-
zător. Celebra operă a nemuritorului maestrului, nu
e, cum se crezuse din greșeală, un fresco, ci un
tablou în ulei, pictat direct pe varul peretelui și
ale cărui culori și amestec n'au putut fi stabilite
înăcu siguranță. Tabloul se prăpădește azi în
chipul următor: pielea subțire a culorii se des-
face de perete în fășii mici; cel mai ușor curent
de aer face să se miște fășiile acestea cari abia
se țin, iar un curent mai puternic amenință să le
ia. Piciorul Cavanaghi caută să scape, prin siste-
mul lui propriu, ce mai e de scăpat din »Cina
cea de taină«. El moaie puțin fiecare foțică a ta-
bloului prin udarea ușoară a părții dinalate; apoi
o unge cu un ulei în color și o lipește iar de pe-
rete. Va trebui o muncă de ani de zile până ce
fiecare foțică va fi fixată în locul ei; numai după
aceea se va putea proceda la o curățire radicală
a tabloului de murdăria și fumul de sute de ani
și de zugrăvile vandalice făcute peste el de pic-
torii de mai de mult.

Incerările făcute de Cavanaghi cu sistemul lui
la câteva părți mai mici ale tabloului au dat re-
zultate foarte bune.

— Săbille dela asaltul Bastiliei. Când ci-
tești cu atenție istoria găsești aproape totdeauna
în cele mari tragedii și drame și câteva întâm-
plări nostime de operetă.

Azi — scrie »Gli Blas« — puțin vor fi știind
de prin publicațiunile de pe vremuri, în ce chip
s'au înarmat luptătorii din 1789 spre a ataca și
dărâma Bastilia, dând astfel Franței de azi prile-
jul unei sărbători naționale populare.

Mulțimea era înarmată cu săcuri și cu săbii —
așa spun cele mai multe istorisiri — dar de unde
ajunseseră deodată, în număr așa de mare, în
mâinile poporului, săbille acestea?

Ele erau din sala de rechizite a operelor mari!
Faptul e confirmat printr'un document oficial. E
o scrisoare alui Dauvergne, care era pe atunci
directorul Academiei regale de muzică. În scri-
soarea aceasta, se spune textual: »Iansen mi-a
spus că ieri seara (14 Iulie 1789) a apărut în sala
operei o mare mulțime de popor și a cerut toate
armele cari ar putea fi scoase afară.

Dânsul a deschis localul unde erau păstrate
armele. Mulțimea n'a luat decât săbille, căci alte
arme bune de întrebuințat nu erau, deoarece să-
curile și măciucile erau de carton...

— Un fenomen ciudat de Neapole în
timpul unei furtuni puternice însoțite de mani-
festațiuni electrice frecvente s'a întâmplat un fapt
foarte curios în Neapole. Calul unei blizi care
ședea pe piața San Fernando a căzut de o dată
trăznit. Păzagerul, care se afla în trăsură s'a
dat jos pentru a ajuta pe cal ca să se ridice dar
a căzut și el trăznit. Blizarul neputând să se
dea jos de pe capră, au alergat mai mulți agenți
și pompieri, cari cu precauțiuni au reușit să sal-
veze pe blizar.

Faptul pare neexplicabil.

După ziarul »Mattino« ar fi vorba de desvol-
tarea neașteptată de electricitate subterană sau
atmosferică.

— Copiii lui Victor Hugo. După cum se
anunță din Paris, în soclul marelui monument
ridicat acum șase ani acolo lui Victor Hugo vor
fi așezate acum și figurile în relief ale celor doi
copii ai poetului: Charles și François Victor.
Celelalte două fețe ar fi putut fi rezervate pen-
tru frații lui Hogo, cari de asemenea au publicat
scrieri literare de seamă, dar în locul lor au fost
puse figurile lui August Bequerle și Paul Meur-
rice, despre cari se spune că au fost sateliți ai
lui Hugo. Cel doi copii ai acestuia au fost în
fond mai mult secretarii tatălui lor de cât lite-
rați originali. Activitatea lor principală s'a mani-
festat în ziaristică, în zările întemelte și înspi-
rate de părințele lor: sub regat la »Evénement«

în sfârșitul imperiului și în începutul republicii
la »Rappel«. În timpul cât au fost cu tatăl lor
în »exil« în insula Guernsey, Charles Hugo a
făcut câte va nuvele și poezii, precum și un ro-
man și o dramatizare a »Mizerabililor«, iar Fran-
çois Victor a tradus sonetele și dramele lui Sha-
kespeare.

Talent deosebit n'avea nici unul dintre ei. Ca
ziarist, Charles era un polemist violent.

În 1851, Charles Hugo a fost dat în judecată
pentru un articol violent contra pedepsei cu
moarte, publicat în »Evénement«. L'a apărat ta-
tăl său într'o cuvântare strălucită. Cu toate a-
cestea, Charles Hugo fu pedepsit pentru po-
negrirea legilor la 6 luni închisoare și 500 franci
amandă.

Amândoi copii lui Hugo au murit înainte ta-
tălui lor. Charles a murit subit în Martie 1871
în Bordeaux, unde întovărășise pe tatăl său, care
fusese ales membru al adunării naționale fratele
lui, cu 2 ani mai tînăr ca dânsul, a murit peste
2 ani, amândoi ajunseră în vîrstă de 45 de ani.

Fata lui Victor Hugo, înnebunită dintr'o dra-
goste nenorocită, trăește și acum, ea se află de
peste 50 de ani într'un institut. Soartea ei amu-
tește pe a fratelui lui Victor Hugo, poetul Eu-
gen Hugo, care a înnebunit subit, în vîrstă de 22
de ani, în ziua nunții fratelui său Victor — după
cum se spune de durerea ce i-o pricinuiseră a-
ceastă căsătorie, căci el însuși iubise neapuse de
mult pe mireasa fratelui său. A fost internat
într'un institut unde a și murit peste cincispre-
zece ani.

— Invățămintele unui jubileu. Actual-
mente să implinesc 300 de ani dela întemeierea
orașului Québec, capitala coloniei englezești Ca-
nada. Orașul a fost fondat de coloniștii francezi
colonii aparținând atunci Franței. Inuși priințul
de Wales a prezidat la serbările grandioase ce au
avut loc cu prilejul aceste. Este interesant cum
în această colonie engleză să respecte dreptul
limbii locuitorilor, cari și azi sunt în majoritate
francezi. (În Canada locuiesc 1½ mil. de fran-
cezi). Limba engleză și franceză sunt recunoscute
ca limbi oficiale. La serbări limba franceză a
fost recunoscută alături de cea engleză. Serbarea
a început cu vestirile craicilor, cari au vestit în
amândouă limbile începutul serbărilor. La sosir-
rea prințului de Wales i s'a va predă o adresă
a corpurilor legiuitoare scriată, ce-i drept, engle-
zește, prințul moștenitor va răspunde însă în
amândouă limbile.

— Venus Generatrix. După cum anunță
»Post«, galeria modernă din Viena a cumpărat
de curând, cu suma relativ mică de 80.000 fr.,
triptichonul lui Böckling »Venus generatrix«.

Opera aceasta care datează din 1895, se afla
până acum în colecția prof. Neisser.

În mijlocul tabloului plutește în aburi albaștrii
ce se ridică din țarina bogată, zeita, înfășurată
într'un văl albastru, închis. La stînga, pe un șes,
sub cerul limbede de primăvară, șade sub pomii
înfloriți o tînără pereche, fata împletește o cu-
nună de flori; dar mai încolo, unde izvorăște
pârâșul de sub deal, micul Amor își înmoale
săgeata în spă. La dreapta șade o mamă ro-
mană, cu copilul cel mic la piept; ea stă sub
niște meri; bărbatul, suit pe o scară umple un
coș cu mere; băiatul mai mărișor mușcă dintr'un
măr. În fund se întinde, în lumina soarelui,
orașul.

— Executarea fiicei primarului din Frei-
burg. Fiica primarului din Freiburg, dsoara
Gretchen Beyer, a fost executată ieri în curtea
tribunalului de acolo. Dsoara Gretchen avea un
temperament extraordinar de înfăcțat în iubire.
A jertfit cinstea părinților săi, a ucis și s'a jertfit
în urmă și pe sine, răpită de vârtejul iubirii sale
pătimașe, nebune. Era de-o trumșete răsărîtă,
spumega în ea prisosul de viață. A fost mîrgă-
ritarul societății din Freiburg, de toți desmierdată.
Nime nu știa că ea e imorală, că are în ascuns
amant, că pentru iubirea ei a săvârșit crime în-
floritoare. Amantul ei era un neguțitor sărac,
cu care se logodise în taină. Amantul ei însă a
defraudat și a ajuns în închisoare. Ea nu l-a pără-
sît, ci a furat din sertarul tatălui ei 4000 de
mărci și l-a scăpat. Lucrul a leșit în iveală. Pri-
marul orașului Freiburg, tatăl ei încrunțit în

cinste, și-a părăsit funcțiunea de rușine. Fata însă nu s'a oprit aici. S'a lăpădat de părinți, de toate. Ca să-l facă fericit pe logodnicul ei sărac, a săvârșit o crimă înfiorătoare. A făcut cunoștință cu inginerul italian Pretzler, care era foarte bogat. L-a cucerit și s'a logodit și cu el, dar fără ca să știe amantul ei.

Cu prilejul unei scene pastorale l-a omorât apoi. A făcut un testament fals, în care inginerul îl testa ei toată averea. S'au descoperit însă toate și tribunalul din Freiburg a judecat-o la moarte. Cu groaza morții în suflet și nădăjduind că regele o va sgrația a stat în închisoare până în 23 Iulie n. Regele n'a sgrațiat-o și frumoasa Gretchen ieri dimineață, în curtea tribunalului din Freiburg — a fost executată. Paloșul ghilotinelii a atins tinerețea învâpăiate. Mintea ei înnebunită de patima unei iubiri păgâne s'a lăștit. La executarea ei a fost de față un public numărös. Scena a fost sfâșietoare, când călăul l-a proptit gâtul de lebedă pe ghilotină. D'șoara Gretchen purta în ultimele clipe ale vieții sale o bluză neagră, adânc decolată în jurul gâtului... Ziarele din Germania sunt indignate pentru executarea ei și mai ales pentru faptul că tribunalul a permis unui public atât de numărös să privească actul decapitării...

— Rechinul s'a ivit! În sfârșit legendarul rechin s'a ivit! De câțiva ani încoace bleatul rechin, mai rar în Adriatică, a devenit o ființă legendară căci de câte-ori pe căldurile verii zărele unguștii sufereau de secetă de știri, istoricea povești întregi despre rechinul care în sfârșit s'a ivit și anul acesta la Fiume, înghițind vre-un marinar.

De data asta se părea că rechinul s'a demodat, căci nici un ziar nu mai îndrăznea să-l mai povestească. Dar pentru a le scoate din încurcătură, lată rechinul și-a făcut apariția nu la Fiume, ci drept, dar la Zara. Și ca variație rechinul nu a venit singur ci pereche, mușcând pe o fată care se scălda în mare mâncându-i chiar un picior. Fata a murit pierzând prea mult sânge.

Lată că rechinul știe să fie și tragic!

— Fata tragediei și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra pistrișilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețului unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tómay Imre și Wachmann Jenő, drogerie și parfumerie în Szabadka.

Economic.

Primirea elevilor în școlile de codreni.

În școlile reg. ung. de codreni din Görgény-szentimre, Kihályalom, Liptóújvár și Vadászerdő (lângă Timișoara) se vor primi mai mulți elevi în cursul cel nou de doi ani, care se va începe în luna lui Septembrie a. c. și anume în parte pe speșele statului și în parte pe speșele proprii.

Celce doresc să fie primiți în acest curs au să-și subțearnă petiția lor scrisă cu mâna proprie, cel mult până la 25 Iuliu a. c. la direcțiunea școlii, în care doresc să fie primiți. Petenții au să numească în petiția lor școala la care voesc să fie primiți pe speșele statului sau pe speșele proprii și în fine au să numească adresa, în care comitat și la care stațiune poștală să li-se trimită răspunsul la petiție.

Petenții au să dovedească prin documente legalizate, ce sunt a se acelușe petiției:

a) prin extras de matriculă, că au ajuns etatea de 17 ani, dar nu sunt bătrâni de 25 ani;

b) prin atestat de școală, că au absolvat cu succes bun clasa IV a școlilor elementare sau 2 clase a vr'nei școlii medii;

c) prin atestat, din partea unui medic silvicol, medic militar sau medic public, cumcă au constituție fără defect, robustă, sănătoasă, obișnuită cu lucrul și cu schimbările vremii și mai cu seamă că văd, aud și vorbesc bine;

d) prin atestat de moralitate, cumcă sunt de morală bună;

e) prin atestat dela autoritățile publice, dacă au satisfăcut deobligământului militar sau nu;

f) prin atestat de serviciu dată, decând și în ce calitate sunt aplicați;

g) prin atestat dela autoritățile publice, în care este a se numi ocupațiunea părinților, starea familiară și averea petențului respective a părinților săi;

h) acela, cari volesc să fie primiți pe speșele lor proprii, respective părinții lor, au să primească deobligământul prin un document legalizat de notarul public, că vor solvi la mâna conducătorului școlii pe timpul cât stau în școală până la termenul fixat în rate anticipative de jumătate de an taxa anuală de întreținere în suma de 330 coroane.

În privința primirii petenților în școală la propunerea direcțiunilor decide ministrul reg. ung. de agricultură. Vor fi preferiți cei cu pregătire mai bună, apoi petenții, cari se află deși în serviciu silvic și în fine copiii organelor aplicate în serviciu silvic.

Petenții primiți vor avea să se supună unui examen de primire, iar constituția trupeză și starea lor sanitară se va controla în modul cel mai strict, prin medicul institutului. Elevii definitiv primiți se provăd din partea statului cu haină, însă la intrarea în școală toți elevii au să aducă cu sine: 6 cămeși, 6 izmene, 6 batiste, 10 perechi de obele sau ciorapi și o pereche de cisme tari de băgărie, bune de umblat în pădure, toate în starea nouă.

Elevii primiți pe speșele statului, respective părinții, tutorul sau stăpânul lor, la caz, dacă elevii ar părăsi de liberă voie școala înainte de terminarea cursului de 2 ani, sau dacă s'ar deătură în senzul normelor, sunt obligați a rebonifica statului cheltuielile avute cu întreținerea lor pe timpul cât au stat în școală (scoțind 330 cor., în an) fiind îndatorăți a primi obligământul în documentul legalizat de notarul public, ce este a se prezenta cu ocaziunea primirii în școală, că împlinesc aceasta la provocarea conducătorului școlii în restimp cel mult de 6 săptămâni.

Bancă culturală. Ziarele ungurești de azi exploatează pe larg »sensaționalul« articol apărut într'unul din numerele mai recente al »Luptele în chestia băncii culturale cu o bunăvoință lesne de închipuit. Îi numește pe inițiatori, lacomi, interesați cari nu urmăresc în sinceritate scopuri culturale ci interese proprii, pentru că din venitul curat și asigurat pe seama acțiunilorlor 5% dividendă, și ale, firește, ar vrea ca dobândă să meargă întreaga și exclusiv pentru cultura românească.

Ar fi de prisos să intrăm în discuții cu zărele ungurești, că a vreme nu este al lor meritul de a fi descoperit aceasta »uneltire« contra culturii românești.

Budapesta, 24 Iulie 1908

ÎNCHEREA la 1 ORĂ și jum.:

Orza pe Oct. 1908 (100 klg.)	22.76—22.77
Secară pe Oct.	19.26—19.28
Ovăș pe Oct.	14.58—14.60
Cucuruz pe Maiu 1908	15.16—15.18

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	23 K. 60—24 K. 40 fil.
Din comitatul Albei — — — —	» — — — — » — — — —
De Pesta — — — —	23 » 60—24 » 30 »
Bănățenesc — — — —	23 » 60—24 » 40 »
De Bacica — — — —	23 » 60—24 » 30 »
Săcară — — — —	19 » 50—19 » 70 »
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 » 30—14 » 60 »
» de cvalitatea II.	14 » 90—15 » 30 »
Ovăș de » I.	16 » 70—16 » 90 »
» » » II.	16 » 10—16 » 50 »
Cucuruz vechiu — — — —	» — — — — » — — — —
» nou — — — —	15 » 40—15 » 60 »

Concert, petreceri.

Inteligința română din Lăpușul unguresc și jur învitat la petrecerea de vară ce se va sranja la 2 August 1908 în sala cea mare dela »Hotel Zentye« din Lăpușul-unguresc. Inceputul precis la 1/2 8 ore seara. Comitetul aranjator. Venitul curat e destinat în favorul bisericii române din Lăpușul unguresc. Ofertele benevole să se adrezeze dlui Ioan Petruș, cand. de adv. în Lăpușul-unguresc.

Felurimi.

Papagalul și ghilotina. O carte rută decurând, cuprinde, între altele, o dare de seamă despre un proces ce s'a în 1794, în fața tribunalului revoluționar Arras:

O regalită, dom de Viefville, a fost judecată împreună cu fata ei pentru furt din pricină că aveau în locuința lor pe care-l învățase să rostiască vorbele: »Preții noștri! Trăiască nobili noștri!»

Două femei în serviciul acuzatei a, asemenea date în judecată fiindcă n'au autorităților pe papagalul reacționar și reacționare. Citat la tribunal ca martor al papagalul și-a manifestat disprețul lui pentru bunul revoluționar prin iluzatur, nevoa cu capul și cu toate încercările făcute, el, ca să rostiască vorbele încriminate.

Cu tot refuzul de a se pronunța al lui, care era martorul principal în procesul a condamnat la moarte pe cele două și pe servitoare. Ele au și fost ghilotinate.

În ce privește papagalul, tribunalul a de încredințeze unei patriote sincere, care să strige: Trăiască republica!

BIBLIOGRAFIE.

— „Iobăgia“, volumul I din cartea Ioan Russu-Ștrianul a apărut, conținând iobăgiea până la finea secolului. Volumul se extinde peste 400 de octav mare, având următorul sumar: viziri, II. Ștefan cel sfânt, III. Regia familia lui Arpad, IV. Oligarhia, V. de aur, VI. Orașe și comitate, VII. stăile străine și oligarhi, VIII. Cuviovozii români, IX. Întâlna răscoală nească, X. Uneltirile oligarhiilor, XI. fluința husiților, XII. Ioan Corvinul, Matei Corvinul, XIV. Decadența, XI. chelare.

Se poate procura dela administrația bunei. Prețul unui exemplar 3 cor. ediție de lux 5 cor.

Pomelnic pentru pomenirea vișii și morților, la liturgii și parasit legat în pânză 50 fil., în hârtie 30. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Posta Redacției.

La Caransebeș. Rezervele noastre au un singur interes: interesul superior al bisericii. Aceasta în măsură pentru Arad ca și pentru Caransebeș. Accentuăm din nou: în stadiul de azi al afacerii nu putem servi acest interes, decât păstrând tăcere. Și de altfel s'ad-tale cu convocarea unui sinod extraordinar nu că ar duce la ceva scop. Sinodul ecstraordinar n'ar bun decât cel ordinar, sub ochii căruia doar a afaceriile până aici, și care, ar fi avut prilej și siunea sa din urmă a se ocupa de chestiile acestora. Ici nu le-a atins măcar, ci și-a terminat ședințele două zile, ca pe vremea când nu se cunoșteau aceste deplorabile și sinodul de acolo, era luat, model, pentru graba cu care lucrează și pentru »miile« ce realizează la taxe prin faptul că nu dă mai mult de două zile.

Redactor responsabil provizor Sever Boșor
Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu întocmirile moderne ale terapiei fizice și dietitice, jumătate oră depărtare Viena în regiune romantică și nătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei V)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție reacțiunea și medicul șef al stabilimentului
Dr. Martus Stur

„CRIȘANA“

de credit și economii în BRAD.

CONCURS.

publică concurs pentru ocuparea unui
 e practicant, dotat cu un salariu anual
 cor.

etantii au să documenteze, că au
 ielut cu maturitate o școală comercială
 r posed pe deplin limba română și
 ră și eventual și cea germană.

cu praxă de bancă vor fi preferiți.
 iunile au a se înainta până în 1 Au-
 eva. c. subsemnatei direcțiuni, iar postul
 e, ocupă în 1 Septembrie 1908 even-
 te, mai curând.

ă serviciul provizor și neexcepțio-
 de un an, va fi numit funcționar de-
 cu salariu anual de 1100 cor., 200
 ani de cuartir și tantiema statutară.
 d, 11 Iunie 1908.

Direcțiunea.

Economisește multă

seală, timp și lemne

care menajeră care spală rufele cu

avul de săpun

pentru spălat

de mine, și rufele se fac curate și albe
 pada. La fiecare pachet e adăugat și un
 prospect.

etel unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

fan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.“

Prăvălie românească.
 Labor Beres

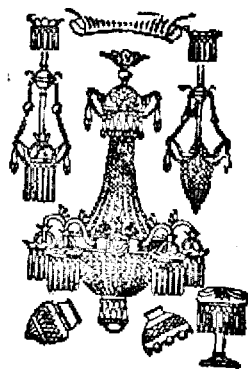
J., (Koloșvár) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654

ntare de iluminat cu
 tricitate, montare
 telefon, sonerii elec-
 e, parafulgere.

Magazin stabil :

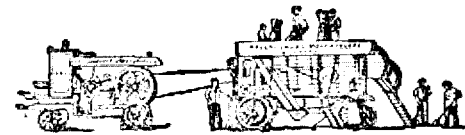
mpi în formă
 e lustru, și de
 rațe de pereți

ecum și tot felul
 de obiecte pentru
 lectricitate
 reparaturile le să-
 rșesc pe lângă ga-
 nție așa în loc, ca
 în provincie.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.
 BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

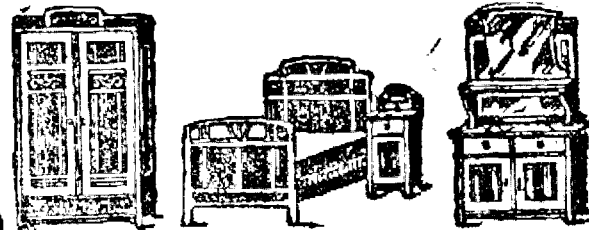
Motoarele lui de benzină și
 treerătoarele cu locomobil de benzină
 au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicații despre aceste treerătoarele
 cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

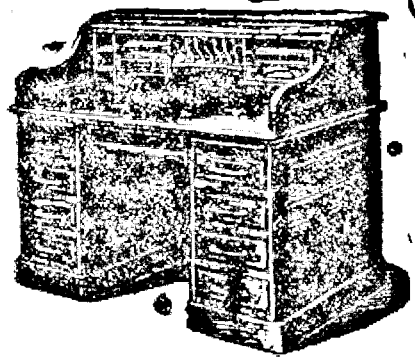
Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost
 din nou decorată cu medalie de aur de stat.

La reparații, adoptări etc. nu vă uitați de
 Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de
 toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să
 confundă cu ghișeurile!) și sunt brevetate în toate în statele
 mari. Lucrări de construcție de tot felul. Instalații și aran-
 jamente de localuri, magazine, școli și biserici.

Siugurul pro-
 - ducător al
 geamurilor -
 duble de re-
 :: :: formă. Brevet unguresc numărul 37857. :: ::

- VICTOR KREMER -
 tâmplărie cu uzină de aburi.
 SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben).

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlichs

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzeste în 3/4 de oră
 150 de litri de apă, pen-
 tru care consumă ca com-
 bustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.
 O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.
 :: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se eflueșc imediat și se trimiț
 cu rambursă.

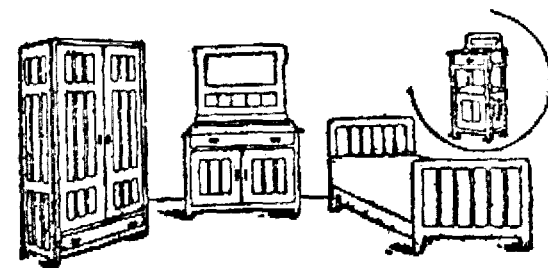
Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

KARL HOREDŢ

magazin de mobile.

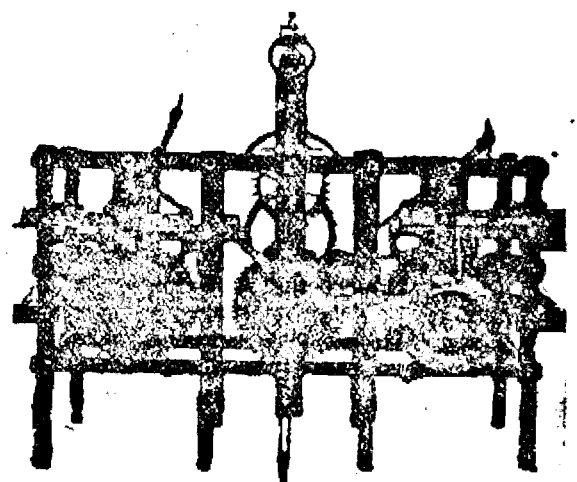
Nagyszeben, Salzgasse Nr. 33.

Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune
 de copii, paturi, divane credențe, paturi de
 bucatărie, spălător și tot felul de mese,
 scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn
 foteluri de birou, taluret cu șurup, mese
 de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

MEZEY DEZSO, clasornicar

de țărari.
 ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.

Am onoare a strage atențiunea on. public asupra ateli-
 erului meu de clasornice de turnuri unde se fabrică cla-
 sornice excelente al căror mechanism a fost premiat la
 mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal
 roșu, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc trageres
 clasornicului și sârma care ține greutățile e din fier țin-
 cut prevăzut cu suluri de fer și cu șuruburi cari regu-
 lează pendula. Mă aneșez a arangea clasornice de tur-
 gata, pe lângă garanție și rezpozabilitate, despre mer-
 gerea exactă a clasornicelor garantez.

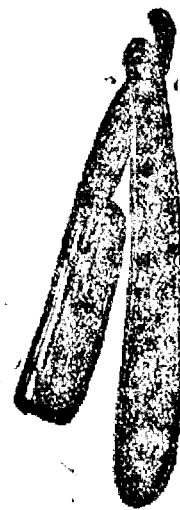
In atențiunea medicilor
 și a barbierilor.

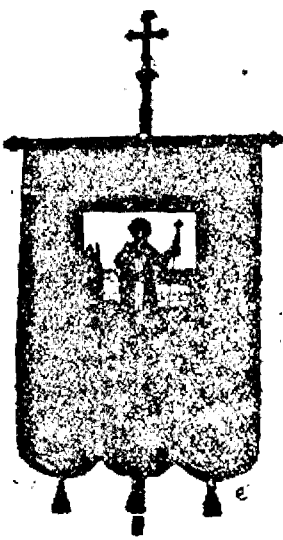
In primul atelier din Ardeal
 de ascuțit cu putere electrică,
 se ascuț și se melirează cu
 prețuri moderate tot felul de
 instrumente medicale și de bār-
 bier. Instrumentele trimise pe
 postă se ascuț în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoi-
 toare rămân cu stimă :

Exner Sándor

NAGY-SZEBEN.
 Kleine Ring 25.

VRANITS & TAUSCH

„La crucea de aur“

in **NEOPLANTA** (Nensatz, Ujvidék),
strada Dunării (Donau-Gasse).

Recomandă in binevoitoare aten-
țiune a prea onoraților Domni
preoți și comune bisericești ma-
gazinul său bogat de recvizite
bisericești, ca

feloane, steaguri, cruci, ripide,
candle, cadelnițe, baldahine și
icoane sante.

Posedăm cel mai mare deposit in obiecte bisericești,
și cu prețurile cele mai ieftine

Mare atelier pentru pre-
gătirea de iconostase,
tronuri, străni, am-
voane, sfesnice dela
simple până la cele mai
scumpe.

Institut de avritură
artistică pentru avritura
de iconostase, tronuri,
cadre și tot felul de or-
namentică bisericească,
cu prețurile cele mai
avantajoase.

La cerere catalog de prețuri
romănesc se trimite gratuit.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin
de a-și procura cineva instrumente mu-
zicale de tambură

Andrija Ca
Ruzicna ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 2

A. CAR

Iși recomandă tamburele fabricație excelentă dela
mai simple până la cele mai complicate cu preț mod-
Preț curent trimis gratuit și porto franco.

MICHAIL MANCHEL
vărsătoriu de campane (clopotnic)
de construcția cea mai nouă cu sul suc
in Sighișoara (Schässburg-Segesvár)
PIAȚA DE SUS NR. 168.

Firma aceasta e există dela anul 1822 și e bucură de un renume bun,
recomandă deci tuturor comunelor bisericești pentru
a liferă și repara clopote
de toată mărimea cu coroane de siejar ori fer legat; face și scaune
clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile
mai convenabile. Comandele să efectueze și in depărtare. Clopote mai
sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește și in re-

Unde să cumpere
omul cele mai
bune, mai ieftine
și mai fine **oroloage, țvikeri, oche-
lari, lanțuri de oroloage
din aur, argint și
nichel pentru strapate.**

Atelier mare de reparaf ciasornice in mod
favorabil și punctual, lucrările trimise din pro-
vincie se săvârșesc punctual și repede.

Francisc Ril
SIBIU, str. Cisanădiei Nr. 16.

Grosz Nagy Ferencz,
farma-
cist. :: **Debreczen** :: farmacia ::
Arany egyszarvu

Hajdusági
Bajuszporrá.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi
POMADA HAJDUSAG
cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustetelor, pregătita
din materle neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte iute și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fill. Prin postă
se trimis numai 3 borcane cu
2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI
in culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.